

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY ZA LATA 2018-2020

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 ze zm.), określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Podstawowym założeniem ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zwłaszcza jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią. Kierując się tą ideą, w przepisach ustawowych duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna jest realizowana przede wszystkim przez gminne i powiatowe instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny, i jest w głównej mierze skierowana do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą domową, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Obejmie również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Istotne znaczenie ma tutaj praca z rodziną, prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, konsultacji i specjalistycznego poradnictwa, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego, mediacji i terapii rodzinnej oraz organizowania grup wsparcia dla rodziców.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia działania gminy Wyszków w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w latach 2018-2020 w odniesieniu do Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020.

W gminie Wyszków pomimo szeregu podejmowanych działań pomocowych na rzecz dziecka i rodziny, nadal występowały problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni bądź bezpośredni oddziaływały na rodzinę. Rodziny borykały się z wieloma problemami, które prowadziły do powstawania trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie były w stanie sobie samodzielnie poradzić wykorzystując własne środki, zasoby, uprawnienia i możliwości.

Prezentowane poniżej sprawozdanie obrazuje działania podejmowane w ramach wszechstronnej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami polegała na objęciu pomocą rodziny już na początkowym etapie występujących problemów, tak by nie dopuścić do ich eskalacji, której konsekwencją mogło być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

I. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I ICH REALIZACJA

Celem głównym programu było tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w gminie Wyszaków w zakresie wzmocnienia roli i funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cel główny był realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.
3. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych oraz wsparcia w postaci asystenta rodziny
4. Działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców w tym promowanie właściwych postaw rodzicielskich poprzez uczestnictwo rodzin w projektach do nich kierowanych.
5. Rozwój placówek wsparcia dziennego.
6. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
7. Stwarzanie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.
8. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.
9. Podejmowanie wszechstronnych działań w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

II. REALIZACJA PODSTAWOWYCH CELÓW – ZADANIA

Ośrodek Pomocy Społecznej był głównym realizatorem programu, który we współpracy z w/w podmiotami podejmował działania mające na celu pomoc rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich oraz odpowiedniego pełnienia ról społecznych.

Realizacja postawionych celów przebiegała poprzez:

1. Rozeznanie środowiska lokalnego w formie diagnozowania potrzeb społecznych.
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej

sytuacji materialno-bytowej, w tym objęcie dożywianiem wszystkich dzieci, które tego wymagały,

3. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wieloproblemowych.
4. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.
5. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.
6. Działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców w tym promowanie właściwych postaw rodzicielskich poprzez uczestnictwo rodzin w projektach do nich kierowanych.
7. Rozwój placówek wsparcia dziennego.
8. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
9. Stwarzanie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.
10. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.
11. Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez pomoc asystenta rodziny. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
12. Udział w szkoleniach, konferencjach z zakresu problematyki rodzinnej dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin.
13. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.

1. Rozeznanie środowiska lokalnego w formie diagnozowania potrzeb społecznych.

Pracownicy socjalni OPS w Wyszku systematycznie rozeznawali i nadal sukcesywnie rozeznają środowisko lokalne i rodzinne w celu diagnozowania potrzeb społecznych rodzin. Na bieżąco prowadzona była praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom wzmocnić lub odzyskać zdolność do funkcjonowania w społeczeństwie. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji, objęcia rodziny właściwą formą pomocy mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Pracownicy socjalni poprzez swoje działania wpływali na zmiany w życiu indywidualnych osób i rodzin, służyli pomocą w sytuacjach nagłych i kryzysowych. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni udzielali poradnictwa, pomagali skompletować dokumenty o przyznanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, zarejestrowania do specjalisty, lekarza, załatwieniu spraw urzędowych itp.

2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym objęcie dożywianiem wszystkich dzieci, które tego wymagały.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie udzielał pomocy w formie świadczeń pieniężnych, niepieniężnych i pracy socjalnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno -bytowej. Wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie w 2018r. zostało objętych 1 399 rodzin, w 2019r. - 1220 rodzin, natomiast w 2020r.- 1091.

Z różnych form wsparcia z OPS w latach 2018 - 2020 łącznie skorzystało **3710** środowisk w tym:

- z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 451 rodzin, w tym:

rodziny wielodzietne - 78

rodziny niepełne - 307

Rodzynom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielono wsparcia w formie pomocy materialnej i rzeczowej, w tym objęcie dzieci pomocą w formie dożywiania.

Poniższa tabela obrazuje pomoc w formie dożywiania skierowaną do dzieci w latach w 2018 - 2020.

Rok 2018

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Posiłek w szkole i w domu” 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	334 dzieci/200 rodzin 4 dzieci/3 rodziny	120 362 1 045
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	39 dzieci/58 rodzin	45 992

Rok 2019

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Posiłek w szkole i w domu” 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	329 dzieci/223 rodzin 10 dzieci/8 rodzin	105 532 7 266
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	107 dzieci/67 rodzin	66 314

Rok 2020

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł.
1.	Świadczenia z programu „Posiłki w szkole i w domu” 1. dzieci ogółem objęte dożywianiem 2. posiłki (bez decyzji)	297dzieci/ 206rodzin 4 dzieci/8 rodzin	33 900 1 115
2.	Posiłki (poza programem – ponad 150% kryterium dochodowego)	84 dzieci/52rodziny	49 006

W 2020r. związku z zagrożeniem epidemicznym i stanem epidemii COVID-19 oraz ograniczeniami w funkcjonowaniu szkół podstawowych, Ośrodek Społecznej w Wyszkanie podejmował wiele działań, aby skutki izolacji były jak najmniej odczuwalne. W miesiącach kwiecień – czerwiec 2020r. dla rodzin korzystających z dożywiania posiłki wydawane były w szkołach z zachowaniem reżimu sanitarnego. W miesiącach listopad – grudzień 2020r. nastąpiła zmiana posiłków na talony żywnościowe.

Ważnym i stale rozwijającym się działaniem kierowanym do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie było pośrednictwo w przekazywaniu używanej odzieży, obuwia, sprzętu rehabilitacyjnego, mebli, sprzętów gospodarstwa domowego, RTV, AGD itp. Ośrodek współpracuje w tym zakresie zarówno z firmami, instytucjami, stowarzyszeniami, jak również indywidualnymi mieszkańcami Wyszkania.

3. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Wypoczynek letni to kolejna forma pomocy która skierowana była do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wieloproblemowych, niepełnych i wielodzietnych.

	2018	2019	2020
Ogółem z wypoczynku skorzystało :	30 dzieci	38 dzieci	6 dzieci
Łączny koszt	18550	22 370	1800

Mała liczba dzieci, które skorzystały z letniego wypoczynku w roku 2020 spowodowana była zagrożeniem epidemicznym i stanem epidemii Covid-19.

4. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.

W ramach prowadzonego Punktu Informacji Obywatelskiej rodziny mogły korzystać z bezpłatnych porad prawnych, z zakresu prawa rodzinnego, konsultacji psychologicznych, poradnictwa ze strony pracownika socjalnego oraz poradnictwa udzielanego przez wolontariusza dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością.

Dostęp do poradnictwa specjalistycznego tj. bezpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin w kryzysie jest stale poszerzany.

W ramach tego działania w latach 2018-2020r:

- z pomocy prawnej skorzystało 597 rodzin
- z konsultacji psychologicznych skorzystało 194 rodzin
- poradnictwa pracownika socjalnego – 3696 rodzin
- pomocy wolontariusza – 50 rodzin.

Pracownicy socjalni dysponują bazą adresową, którą przekazywali potrzebującym rodzinom, aby mogły uzyskać specjalistyczną pomoc w innych placówkach działających na rzecz wsparcia rodziny.

5. Rozwój usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.

W szczególnych sytuacjach życiowych rodziny mogą skorzystać z usług opiekuńczych i specjalistycznych. W roku 2018 z usług opiekuńczych dla rodzin skorzystało 12 osób w tym usługi w rodzinie wielodzietnej – 5 dzieci. W roku 2019 było to 7 osób, natomiast w roku 2020 było to 11 osób. Łącznie w latach 2018-2020 z usług opiekuńczych dla rodzin skorzystało 30 osób.

W ramach zadań zleconych Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie prowadził także specjalistyczne usługi opiekuńcze. Pomoc w tej formie była skierowana do osób z zaburzeniami psychicznymi, osób chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z autyzmem. Łącznie liczba osób, które skorzystały z w/w formy wsparcia w latach 2018-2020 wyniosła 95 osób w tym 58 dzieci. (2018- 39 osób w tym 25 dzieci, w 2019r. - 30 osób w tym 18 dzieci, natomiast w roku 2020 – 26 osób w tym 15 dzieci).

6. Działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców w tym promowanie właściwych postaw rodzicielskich poprzez uczestnictwo rodzin w projektach do nich kierowanych.

Pomimo trudnej sytuacji w związku z zagrożeniem epidemicznym i stanem epidemii COVID-19 placówki zaangażowane w realizację programu podejmowały działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.

Ośrodek Pomocy Społecznej nie realizował bezpośrednio projektów, których celem byłyby działania edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży oraz rodziców, jednakże

pracownicy socjalni informowali rodziców, gdzie mogą skorzystać z takiej formy wsparcia dla siebie i dla swoich dzieci.

7. Rozwój placówek wsparcia dziennego.

W celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta (również w odniesieniu do burmistrza i prezydenta miasta). Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy Wyszków prowadzone były w formie:

- opiekuńczej – Świetlica Środowiskowa TPD przy parafii Św. Wojciecha
- specjalistycznej i opiekuńczej – Świetlica Socjoterapeutyczna „Słoneczna”.

Mając na względzie jak ważnym elementem jest propagowanie idei tworzenia oraz rozwoju już istniejących ośrodków wsparcia dziennego, kontynuowane były działania w istniejących placówkach wsparcia dziennego. Systematycznie program placówek poszerzany był o nowe atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży. W czasie realizacji Gminnego Programu w latach 2018-2020 Świetlica Środowiskowa TPD przy Parafii Św. Wojciecha dysponowała w 2018 i 2019r. średnio 25 miejscami, w zajęciach przeciętnie uczestniczyło 17 dzieci. W roku 2020 miejsc z placówki było 23, w zajęciach uczestniczyło średnio 11 dzieci.

Świetlica Socjoterapeutyczna „Słoneczna” w Wyszkanie w roku 2018 dysponowała 70 miejscami, przeciętnie w zajęciach uczestniczyło 23 dzieci. W roku 2019 miejsc było średnio 55, średnia ilość uczęszczających dzieci wyniosła 21, w roku 2020 miejsc było 40 a uczęszczających dzieci 18. Mniejsza ilość miejsc w placówkach i mniejsza ilość uczęszczających do nich dzieci w 2020r. spowodowana była stanem epidemii w kraju.

Ponadto w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, która jest miejscem spotkań dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. Do świetlicy na przestrzeni 3 lat uczęszczało średnio 43 dzieci i młodzieży (2018 - 17 dzieci, 2019 - 16 dzieci, 2020 – 12 dzieci). Do wszystkich świetlic na przestrzeni lat 2018-2020 uczęszczało średnio 150 dzieci.

W związku ze stanem epidemii spowodowanej wirusem SARS-Cov2 działalność świetlic została zawieszona w okresach 16.03.2020 - 24.05.2020r. oraz 24.10.2020 - 21.12.2020r., w pozostałym czasie działalność świetlic prowadzona była w reżimie sanitarnym.

Niemalże, w każdej szkole funkcjonuje świetlica szkolna, która jest ważnym wsparciem dla rodzin pracujących. Dzieci podczas pobytu na świetlicy mogą liczyć na pomoc w odrobieniu prac domowych czy też na pomoc w nadrobieniu nieprzyswojonego materiału.

8. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

Pracownicy socjalni na bieżąco monitorowali sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem oraz podejmowali działania w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym. W tym celu występowali do Sądu z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny. Pracownicy socjalni kierując się dobrem małoletnich dzieci skierowali w 2018r. - 7 wniosków do Sądu Rejonowego w Wyszkanie o wgląd w sytuację rodziny, w 2019 – 12 wniosków, w 2020 – 5 wniosków.

Ponadto pracownicy socjalni cyklicznie uczestniczyli w spotkaniach inicjowanych przez Dyrektora OPS, jak również innych instytucji w tym m.in. PCPR w Wyszkanie, Sąd Rejonowy – Zespół Służby Kuratorskiej. Spotkania miały na celu wymianę informacji i zacieśnienie współpracy oraz wypracowanie kompleksowej pomocy interdyscyplinarnej dla rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami i pozostającymi pod opieką powyższych instytucji.

Ważnym działaniem na rzecz rodziny będącej w kryzysie było zapewnienie schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej znajdującym się w Hostelu przy Stowarzyszeniu Monar przy ul. Komunalnej w Wyszkanie. W roku 2018 z tej formy wsparcia skorzystały 3 rodziny, w 2019r. - 2 rodziny, w 2020r. - 3 rodziny. Łącznie w ciągu 3 lat z tej formy wsparcia skorzystało 8 rodzin.

Na przestrzeni 3 lat do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 421 „Niebieskich Kart”, z tego wszczęto 382 procedury (2018r. - 153 „Niebieskie Karty -A”- wszczętych procedur 136, 2019r. - 115 NK – wszczętych procedur - 78, 2020r. -153 NK- wszczętych procedur 131). Pracownicy socjalni systematycznie uczestniczyli w pracach grup roboczych związanych z procedurą „Niebieskie Karty” powołanych w celu rozwiązywania istniejących problemów, monitorowali sytuację rodzin, pomagali w rozwiązywaniu bieżących trudności. Pracownicy socjalni w roku 2018 uczestniczyli w 512 powołanych grupach roboczych, w 2019 w 507, w 2020 -599. Łącznie na przestrzeni 3 lat uczestniczyli w 1618 grupach roboczych.

Do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które nie potrafiły poradzić sobie w przewyciężeniu trudnej sytuacji w jakiej się znalazły, wykorzystując swoje własne zasoby, przydzielany był asystent rodziny.

9. Stwarzanie rodzinom możliwości w organizowaniu grup wsparcia, samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Funkcjonujący w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie Klub Integracji Społecznej działał na rzecz zwiększenia efektywności rozwiązywania problemów społecznych oraz wspólnego przewyciężania trudności przez osoby borykające się z podobnymi problemami. KIS podejmował działania wspierające ideę pomagania sobie, poprzez pomaganie innym. Idee samopomocy realizuje się w bardzo wielu przypadkach: sytuacje losowe takie jak np. niepełnosprawność, choroba, trudna sytuacja rodziny, ale też samotne wychowanie dziecka czy bezrobocie. W ramach klubu w latach 2018-2020 działała grupa wsparcia w której uczestniczyło 10 matek dzieci autystycznych. Spotkania odbywały się raz w miesiącu i trwały ok. 2 godz., celem spotkań była wymiana doświadczeń oraz

zapobieganie izolacji i marginalizacji. Podstawowe założenia grupy to: akceptacja niepełnosprawności, radzenie sobie ze stresem, dzielenie się doświadczeniem z bycia rodzicem autystycznym. Grupa pozwalała zmniejszyć wątpliwości rodziców, pozwalała łatwiej zaakceptować trudną sytuację. Uczestniczki grupy są współzałożycielkami Stowarzyszenia „Bądźmy w kontakcie”. Grupa jest stale otwarta na nowych uczestników. W 2020r. z powodu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii COVID-19 spotkania nie odbywały się w siedzibie Ośrodka. Uczestniczki grupy chroniąc swoje zdrowie i zdrowie innych nie spotykały się osobiście, pozostawały jednak ze sobą w kontakcie telefonicznym, wymieniając się na bieżąco swoimi problemami i doświadczeniami.

Grupa wsparcia dla osób chorych na SM, pomimo tego, że spotkania nie odbywają się ze względu na stan zdrowia uczestników oraz ich wiek, to w dalszym ciągu jest ona monitorowana przez pracowników socjalnych. Jej członkowie pozostają ze sobą w kontakcie telefonicznym. Nowo zdiagnozowane osoby szukają kontaktu i informacji u pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Pracownicy w porozumieniu z członkami grupy odwiedzają takie osoby w miejscu ich zamieszkania, gdzie mogą podzielić się swoim doświadczeniem w chorobie. Grupa wsparcia otrzymuje miesięcznik SM Express redagowany i dystrybuowany na terenie całej Polski przez PTSR.

10. Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie z zakresu wsparcia rodziny były realizowane we współpracy z osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny. Efektem zacieśnionej współpracy było organizowanie wielu przedsięwzięć i wielu inicjatyw.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Promenada” od 2008r. realizuje program stypendialny „Talenty Wyszkania”, który skierowany jest do zdolnej, dobrze uczącej się młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej. W latach 2018-2019 na realizację programu przeznaczono środki pochodzące z Fundacji Batorego, darowizn od indywidualnych sponsorów, zabawy fantowej oraz innych zbiórek organizowanych przez Stowarzyszenie Promenada i Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie. W okresie dwóch lat trwania programu przyznano 28 stypendiów (2018 – 14, 2019 – 14), po 100zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy roku szkolnego. W roku 2020 ze względu na utrzymujący się stan epidemii Covid-19, nie były przeprowadzane zabawy fantowe, nie było organizowanych zbiórek ani darowizn z których dochód przeznaczany był na wypłatę stypendiów, dlatego też w roku 2020 program stypendialny nie był realizowany. Ważnym partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej przy realizacji działań i inicjatyw było Stowarzyszenie Monar Wyszkanie, które wielokrotnie włączało się do pomocy rodzinom wymagającym wsparcia, pomagało organizować zbiórki żywności, dystrybuować żywność, pomagać w drobnych pracach remontowych itp.

Zabezpieczając potrzeby gminy w zakresie osób bezdomnych, OPS ma podpisaną umowę z Mazowieckim Centrum Pomocy Bliźniemu „MONAR - MARKOT” w Czernicach Borowych, gdzie zagwarantowane są miejsca dla mieszkańców Gminy Wyszkanie

z odpłatnością za pobyt i wyżywienie. W latach 2018-2020 z usług tej placówki skorzystało 49 osób (2018- 17 osób, 2019-17 osób, 2020 -15 osób)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie był animatorem, koordynatorem oraz partnerem wydarzeń skierowanych do społeczności lokalnej. Wydarzenia te miały na celu integrację, edukację i pobudzanie do działania społeczności lokalnej, organizowane były w ramach pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie, Domu Dziennego Pobytu „Senior” i Świetlicy Środowiskowej w Skuszewie.

Ważniejsze cykliczne inicjatywy organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej to:

Rok 2018

- Maj - 8 uroczyste Obchody „Dnia Matki”
- Czerwiec- Piknik „Aktywna Rodzina”- V edycja, zorganizowany w Skuszewie. Organizatorami Pikniku byli: Burmistrz Wyszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie – koordynator wydarzenia, Szkoła Podstawowa nr 3 w Rybieniu Leśnym, Szkoła Filialna w Skuszewie, Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, Sołectwo Skuszew. Partnerzy: Wspólnota Gruntowa wsi Skuszew, UKS Olimp Loczki Wyszków, Straż Miejska w Wyszkanie, Klub Fitness Power Fit w Wyszkanie oraz Stowarzyszenie „Promenada”. Celem pikniku była integracja dzieci i społeczności Skuszewa, pogłębianie relacji rodzinnych i sąsiedzkich, propagowanie aktywności fizycznej, edukacja, rozwijanie lokalnej aktywności. W pikniku uczestniczyło 120 osób.
- Grudzień – Spotkanie Wigilijne z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.
- Grudzień - Koncert Charytatywny „Bądź Aniołem – Otwórz Serce” w Wyszkańskim Ośrodku Kultury „Hutnik” zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 5 w Wyszkanie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie oraz Fundację „Lepszy Los”. Podczas koncertu swoje umiejętności wokalne zaprezentowali wolontariusze oraz nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 5. Celem koncertu była zbiórka żywności. Zebrane artykuły w formie paczek zostały przekazane rodzinom najbardziej potrzebującym z gminy Wyszków w ilości 114 sztuk.
- Grudzień - Spotkanie wigilijne dla dzieci i rodziców w Restauracji „Baśniowa”. W spotkaniu wzięło udział 35 rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie. O niepowtarzalny klimat spotkania zadbał zespół Gloriosa Trinita, śpiewając kolędy wspólnie z zebranymi. Na zakończenie uroczystości pojawił się Mikołaj, który rozdał 70 paczek z żywnością oraz słodyczami. Paczki zostały przygotowane przez Fundację „Lepszy Los”. Prezes „POMELAC” oraz Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, przekazali środki finansowe, z których zakupiono produkty żywnościowe i słodkie dla dzieci uczestniczących w wigilii.
- Grudzień - Spotkanie wigilijne dla osób samotnych w parafii św. Idziego, dla których przygotowano 110 paczek żywnościowych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie współpracował z Fundacją „Lepszy Los”, która przekazała 180 paczek żywnościowych. Paczki zostały wręczone podczas spotkania wigilijnego dla osób samotnych i ubogich

na plebanii św. Idziego w Wyszkanie oraz podczas spotkania wigilijnego dla rodzin z dziećmi w Restauracji „Baśniowa”. Obdarowano nimi łącznie 145 rodzin.

W Świąteczną Zbiórkę Żywności dla najuboższych włączyły się: SP w Leszczydle Starym, PCK, Stowarzyszenie „Monar”, Przedszkole nr 2 w Wyszkanie, wyszkowskie kluby sportowe, Stowarzyszenie Integracji i Rozwoju Rybna. Szkoła Podstawowa w Olszance przekazała artykuły żywnościowe i przemysłowe. Wspólnota Theoforos przekazała dla rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka artykuły spożywcze, przemysłowe, sprzęt AGD i RTV, odzież, środki czystości, zabawki itp.

Łącznie paczkami zostało obdarowanych – 285 rodzin (320 paczki).

Rok 2019

- Styczeń – zabawa karnawałowa w Restauracji „Baśniowa”
W zabawie karnawałowej udział wzięło ok. 100 dzieci. W organizację balu włączyli się wolontariusze z centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik”.
- Maj - 9 uroczyste Obchody „Dnia Matki” w OPS Wyszaków (matki pielęgniarki)
- Grudzień - 15 spotkanie wigilijne dla dzieci i rodziców w Restauracji „Baśniowa”.
W spotkaniu wzięło udział 31 rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie. Świąteczną atmosferę spotkania stworzył zespół Gloriosa Trinita, śpiewając kolędy wspólnie z zebranymi. Na zakończenie uroczystości jak co roku pojawił się Mikołaj, który przekazał paczki świąteczne dla wszystkich obecnych rodzin. Pan Paweł Trzeciński Prezes „POMELAC” oraz Pan Daniel Bogdan Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, przekazali środki finansowe, z których zakupiono 79 zestawów czekolad, 118 dużych dużych czekolad oraz 15 szt. bombonierek.
- Grudzień - Spotkanie wigilijne dla osób samotnych w parafii św. Idziego.

Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wyszakowa” we współpracy z młodzieżą Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w dniach 29-30.11.2019r. przeprowadziło zbiórkę żywności na terenie sklepów Społem oraz Biedronka. W pomoc osobom potrzebującym włączyło się również Stowarzyszenie Monar – Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Wyszkanie, przekazując artykuły żywnościowe. Artykuły w postaci paczek zostały przekazane osobom i rodzinom najbardziej potrzebującym z gminy Wyszaków na wigilii zorganizowanej przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanktuarium św. Idziego oraz wigilii w restauracji „Baśniowa”.

W pomoc osobom potrzebującym włączyły się również osoby prywatne, które za pośrednictwem Ośrodka przekazały paczki dwom rodzinom. Łącznie paczkami zostało obdarowanych 140 rodzin.

Rok 2020

Rok 2020 był niezwykle trudnym rokiem z uwagi na stan epidemii COVID-19. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie w znacznym stopniu ograniczył udział w wydarzeniach organizowanych na rzecz społeczności lokalnej. Mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców gminy nie mogły się odbyć cykliczne imprezy, które od lat wpisane były w kalendarz wydarzeń Ośrodka pomocy tj. bal karnawałowy, obchody dnia matki, wigilie dla rodzin czy osób samotnych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie dokładał wszelkich starań aby rodziny objęte wsparciem czuły się bezpiecznie i nie odczuły braku pomocy, wsparcia emocjonalnego i socjalnego.

Dzięki ofiarności Państwa Kowalewskich z restauracji Baśniowa pomimo trwającej epidemii 20 rodzin z naszej gminy zostało obdarowanych potrawami wigilijnymi i świątecznymi. Członkowie rodziny Państwa Kowalewskich osobiście przy wsparciu pracowników socjalnych dostarczali przed świętami potrawy do rodzin. Pan Paweł Trzciniński Prezes POMELAC ufundował paczki ze słodyczami dla 50-rga dzieci.

Gmina Wyszaków, Klub Przyjaciół Wyszakowa i Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie zorganizowały akcję „Świąteczna Paczka”. Dzięki darczyńcom w okresie świątecznym zostało przekazanych 206 paczek.

W pomoc osobom potrzebującym włączyli się również harcerze, wspólnota Teoforos oraz osoby prywatne, które za pośrednictwem Ośrodka przekazały paczki 2 rodzinom. Łącznie rodziny z gminy Wyszaków zostały obdarowane 282 paczkami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie podejmował w latach 2018-2020 działania na rzecz społeczności bloków komunalnych. Zaangażowanie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej polegało na stałej współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Mieszkańcy mobilizowani byli do wspólnej pracy na rzecz osiedla; porządkowania terenów zielonych, zakładania i uzupełniania istniejących już klombów i rabat kwiatowych. Efektem tych działań było wyróżnienie Osiedla Serocka, mieszkańców budynków przy ul. Łącznej oraz mieszkańców ul. Sowińskiego 25, na Skarpie 26, Sowińskiego 28b w Konkursie „Moje Piękne Miasto” - organizowanym corocznie przez Wyszakowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego pod patronatem Burmistrza Wyszakowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie włącza się również w akcje ogólnopolskie, które podnoszą świadomość społeczną, najważniejsze z nich to:

- sprzątanie świata
- wyprawka dla najuboższych
- paczka dla najuboższych „Szlachetna Paczka”
- zbiórka żywności i inne.

11. Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem, przezywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych poprzez pomoc asystenta rodziny. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny systematycznie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w sprawie wychowanków przebywających w pieczy zastępczej. Celem spotkań było omówienie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej oraz ich rodzin biologicznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie mając na względzie dobro dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem w 2018r. zatrudnił 4 asystentów rodziny (2,5 etatu – umowa zlecenie), w 2019 - 3 asystentów rodziny (2,25 etatu – umowa zlecenie), w roku 2020r. 3 asystentów rodziny (2 etaty – umowa zlecenie). Łącznie w latach 2018-2020 prowadzili pracę z rodziną w 123 rodzinach. Współpracę z asystentem rodziny zakończyło łącznie na przestrzeni trzech lat 37 rodzin z czego z powodu osiągnięcia celów 20 rodzin, z powodu braku współpracy 9 rodzin.

Pracę z rodziną asystent prowadził za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem jej trudności, zasobów oraz możliwości wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodziny polegało przede wszystkim na uruchomieniu w rodzinach ich zasobów oraz pomocy w radzeniu sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami z jakimi stykają się i będą stykać w codziennym życiu. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowaniu planu pomocy. W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową. W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych. W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego. Asystenci rodzin współpracowali w przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Praca asystenta rodziny z rodzinami pozwoliła zaobserwować zmianę poziomu motywacji klientów do podejmowania działań zmierzających ku zmianie ich sytuacji życiowej. Zauważalne stało się zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności u rodzin, zwiększenie koncentracji na przyszłości i przekonanie o kształtowaniu jej poprzez własne decyzje. W klientach nastąpił wzrost wiary w możliwość przełamania trudności, często przekazywanych między-pokoleniowo oraz w budowanie nowych modeli rodziny, kształtujących wyższą jakość życia. Dzięki metodycznemu działaniu asystentów rodziny: modelowaniu i komplementowaniu oraz poszukiwaniu zasobów u klientów nastąpił wzrost ich poczucia własnej wartości oraz skuteczności w działaniu. Podmiotowe podejście do klienta, tj. umożliwienie rodzinom uczestniczenia w procesie pomocowym (współdecydowanie oraz współdziałanie) pozwoliło poszczególnym osobom zbudować wyższe poczucie własnej wartości i osiągnąć samodzielność. Wśród wielu klientów doszło do zmiany postawy wobec instytucji pomocy społecznej – przekierowania z nastawienia roszczeniowego na własną aktywność i samodzielne poszukiwanie rozwiązań. W wyniku

zaangażowania przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych innych służb w pracę na rzecz rodziny nastąpiło propagowanie modelu pracy interdyscyplinarnej i wzmocnienie umiejętności współpracy służb pomocowych. Należy podkreślić, że idea pracy asystentów rodziny zakłada, iż w pracy z dzieckiem i rodziną w pierwszej kolejności zabezpieczane są potrzeby dziecka, których realizacja wpływa na jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Efektem pracy socjalno-wychowawczej z rodziną jest nabywanie przez nią samodzielności życiowej, tj. poczucia sprawstwa, umiejętności definiowania problemów i znajdowania ich rozwiązań. Rodziny objęte wsparciem w postaci asystenta rodziny stopniowo przyswajają styl życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, które są powszechnie uznane za bezpieczne i optymalne dla rozwoju dziecka.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny w latach 2018-2020 pochodziły ze środków resortowych i środków własnych gminy i stanowiły łączną kwotę – **264 952zł** (2018 - 95 957zł; 2019 - 96 235zł; 2020 - 72 760zł)

- środki resortowe na realizację *Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej* – łącznie: **36 441zł** (2018- 16 328zł; 2019- 17 172zł; 2020- 2 941zł)
- środki własne Gminy- łącznie: **222 090zł** (2018 – 73 208zł; 2019- 79 063zł; 2020 – 69 819zł)
- Fundusz Pracy – 2018r. **6 421zł**.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w latach 2018-2020r. z terenu miasta i gminy Wyszków w różnych formach pieczy zastępczej umieszczono łącznie 28 dzieci z 23 rodzin (2018-8 dzieci z 6 rodzin, żadne dziecko nie powróciło do rodziny biologicznej), (2019-9 dzieci z 6 rodzin, żadne dziecko nie powróciło do rodziny biologicznej), (2020 –11 dzieci z 11 rodzin, do rodzin biologicznych powróciło 2 dzieci do dwóch rodzin. Troje pełnoletnich dzieci usamodzielnionych wyszło z pieczy zastępczej).

Obowiązek współudziału gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina finansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych oraz pomoc dla osób usamodzielniających się. Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa w pieczy zastępczej. W pierwszym roku jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim i kolejnym 50% kosztów.

Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej za które ponoszona była odpłatność w latach 2018 - 2020, wyniósł **771 891.88zł** ze środków własnych gminy w tym:

- 2018 – **227 704,39zł** (33 dzieci)
- 2019 – **242 982zł** (43 dzieci)

- 2020 – **301 205,49zł** (45 dzieci).

12. Udział w szkoleniach, konferencjach z zakresu problematyki rodzinnej dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin.

Aby móc skutecznie pomagać trzeba stale podnosić swoje kwalifikacje i nabywać nowe umiejętności w związku z tym asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni systematycznie uzupełniali swoją wiedzę uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach:

- „Diagnoza rodziny jako skuteczne narzędzie w procesie pomocy rodzinie”
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”
- „Współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym”,
- „ Aktualne problemy realizacji świadczeń z pomocy społecznej z uwzględnieniem orzecznictwa administracyjnego”
- „Praca z trudnym klientem. Bezpieczeństwo pracownika socjalnego”
- „RODO w pomocy społecznej z uwzględnieniem Zespołów Interdyscyplinarnych”.
- „Prawne i praktyczne aspekty działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

W roku 2020 ze względu na zagrożenie epidemiczne i stan epidemii COVID-19 asystenci rodziny nie uczestniczyli w szkoleniach. Pracownicy socjalni uczestniczyli w dwóch szkoleniach on-line.

13. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przewyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. Jeżeli życie i zdrowie dzieci nie jest zagrożone pracownik socjalny we współpracy z innymi specjalistami planuje działania wspierające i wzmacniające rodzinę.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu były rodziny zamieszkujące na terenie miasta i gminy Wyszków, przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chciały współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

Program kierowany był głównie do:

- rodzin niepełnych
- rodzin wielodzietnych
- rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym
- małoletnich matek

- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-5 lat
- rodzin zmagających się z wychowywaniem dzieci w wieku dojrzewania
- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka
- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach
- rodzin dotkniętych przemocą
- rodzin naturalnych w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

V. REALIZATORZY/PARTNERZY

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie pełni funkcję organizatora pracy z rodziną. W dotychczasową realizację programu zaangażowane były podmioty, które poprzez swoją pracę z dzieckiem, rodziną oraz środowiskiem lokalnym, tworzą we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną:

- Urząd Miejski w Wyszkanie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkanie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie
- Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkanie
- Komenda Powiatowa Policji w Wyszkanie
- Sąd Rejonowy w Wyszkanie, w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
- Placówki Oświatowe
- Placówki Wsparcia Dziennego
- Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym Poradnia Leczenia Uzależnień w Wyszkanie
- Dom dla Dzieci w Wyszkanie
- Organizacje pozarządowe
- Parafie i związki wyznaniowe.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem tj. w latach 2018-2020. Program Wspierania Rodziny w gminie Wyszaków na lata 2021-2023 stanowi kontynuację systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w gminie Wyszaków.

VII. EFEKTY I REZULTATY

1. Nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym o czym świadczy zmniejszająca się liczba rodzin potrzebujących wsparcia asystenta rodziny.
2. Zwiększono dostępność rodzin do poradnictwa specjalistycznego.
3. Wzmocniono więzi rodzinne – o czym świadczy utrzymująca się na stałym poziomie liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
4. Rodziny nabyły umiejętności i zdobyły wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci- nabyły one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej o czym świadczy rosnąca liczba rodzin które zakończyły współpracę z asystentem rodziny z powodu osiągnięcia celów i zrealizowania planu pracy z rodziną.
5. Nastąpiła integracja społeczności lokalnej poprzez angażowanie się w sprawy swojej małej „osiedlowej” społeczności (dbanie o czystość i zieleń przy osiedlowych ogródków).
6. Utrzymująca się od kilku lat działalność grupy samopomocowej dla matek dzieci autystycznych, która nadal wzajemnie wspiera się i wymienia doświadczeniami świadczy o celowości takich inicjatyw. Osoby chore na SM pozostające w kontakcie z pracownikami socjalnymi chętnie dzieliły się doświadczeniem w chorobie z nowo zdiagnozowanymi osobami.
7. Wzrosły kompetencje i aktywność rodzin oraz ich poziom zaangażowania w życie społeczne. Rodziny chętnie uczestniczyły w przedsięwzięciach organizowanych na ich rzecz przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
8. Wzrosło zaangażowanie organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych o czym świadczył fakt zaangażowania się w zbiórkę i dystrybucję żywności dla najbardziej potrzebujących przez lokalne organizacje oraz sponsorów.

VIII. WSKAŹNIKI EWALUACJI PROGRAMU

	2018	2019	2020	łącznie
Ilość rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodziny	43	42	38	123
Ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów w tym:	1655	1533	1349	4537
- pomoc prawna	192	197	208	597
-konsultacje psychologiczne	63	101	30	194

-poradnictwo pracownika socjalnego	1385	1220	1091	3696
-poradnictwo wolontariusza	15	15	20	50
Ilość dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	0	0	2	2
Ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi i zakończyły współpracę z asystentem rodziny w tym:	11	15	11	37
- z powodu osiągnięcia wyznaczonych celów	3	11	6	20
- zaprzestanie współpracy rodziny	4	3	2	9
-brak efektów	1	0	1	2
-zmiana metody pracy	0	0	0	0
- inne (np. zmiana miejsca zamieszkania, poza terenem gminy)	3	0	1	4

IX. POTRZEBY W ZAKRESIE WSPARCIA RODZINY

Na bieżąco pojawiały się nowe potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, najważniejsze z nich to:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem.
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej.
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, celem poprawy ich kompetencji wychowawczych co w efekcie ograniczyć ma liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe wynagrodzeń pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów.
- zapewnienie odpowiednich środków finansowych zabezpieczających wszystkie potrzeby związane z realizacją programu.
- zapewnienie warunków lokalowych do pracy administracyjnej asystentów rodziny.
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym (profilaktyka).
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań.
- finansowanie placówek wsparcia dziennego.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań programu była finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- przez indywidualnych sponsorów.

XI. MONITOROWANIE

Wdrażanie modelowych rozwiązań pracy z rodziną wieloproblemową, w szczególności rozwój pracy socjalnej w rodzinach, które są zagrożone w pełnieniu swoich funkcji to zadania realizowane zgodnie z ustawą o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pomoc rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich, może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracującymi z dziećmi i rodzicami. Ustawa o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje też możliwość zastosowania rozwiązań, które mogą przyczynić się do budowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która ma problemy w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Praca z rodziną zagrożoną kryzysem jest jednym z priorytetowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej. W sytuacjach, gdy zagrożone jest dobro dziecka pracownicy podejmują natychmiastową interwencję w środowisku zamieszkania rodziny. Ogromnie istotną rolę odgrywa tu współpraca wszystkich służb działających na rzecz rodziny. Ośrodek współdziała z policją, pracownikami służby zdrowia, pracownikami oświaty oraz kuratorami rodzinnymi. Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny posiłkują się różnymi placówkami i organizacjami pozarządowymi świadczącymi niezbędne porady i terapię. Gdy wyczerpane zostają wszystkie dostępne formy pomocy, w ostateczności rodziny kierowane są do Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W rodzinach, które pracowały z asystentem rodziny sporządzany był plan pracy z rodziną, nie rzadziej niż raz na pół roku sporządzana była ocena sytuacji rodziny.

Monitoring sytuacji poszczególnych środowisk i zachodzących w nich zmian prowadzono poprzez bezpośredni kontakt z rodziną. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej asystenci lub pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Asystenci rodziny brali regularnie udział w spotkaniach grup roboczych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”. W rodzinach, które nie zostały objęte wsparciem asystenta rodziny praca na rzecz dziecka prowadzona była przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej, gdzie najczęściej występowały problemy: bezrobocie, uzależnienia, konflikty rodzinne oraz przemoc.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wyszkowie
Agnieszka Mróz

Niniejszy dokument został przygotowany przez:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie